

Välfärdsområdesfullmäktige 28.4.2026

Svar på den av ledamot Hukari och ledamot Skaffari samt 29 andra ledamöter inlämnade frågan till välfärdsområdesstyrelsen om hur väl de tjänster fungerar som ersätter köp av stödrelationer för barn och unga

Beredning och upplysningar (fornamn.efternamn@luvn.fi):
Westergård Mikaela
Villgren Kati
Hokkanen Timo

Beslutsförslag

Välfärdsområdesfullmäktige beslutar

1. anteckna välfärdsområdesstyrelsens svar på fullmäktigefrågan för kännedom och

Svar på frågan som riktats till välfärdsområdesstyrelsen

Välfärdsområdets serviceområde för barn, unga och familjer samlades till en helhet i början av 2024. Därmed blev det möjligt att på välfärdsområdesnivå granska resurserna inom socialarbetet för barnfamiljer samt bland annat kriterierna för beviljande av tjänster.

Det konstaterades att det inom välfärdsområdet fanns en kommun där de medel som användes för köp av stödrelationer var mångdubbelt större än i övriga kommuner och mycket betydande i förhållande till befolkningsunderlaget bland barnfamiljer. Besluten om stödrelationer gällde i flera år åt gången, och behovet av tjänsten hade inte bedömts tillsammans med familjen på länge. I denna kommun saknade barnen och/eller familjerna de lagstadgade egna kontaktpersonerna, och deras arbete hade ersatts med köp av stödrelationer. Man fick kontroll över situationen under första halvåret 2024, och under årets sex första månader utsågs egna kontaktpersoner för alla barn och/eller familjer i området som behövde socialvård.

Därmed inleddes en utveckling där barnet eller familjen fick en egen kontaktperson, tillsammans med vilken man började bedöma det aktuella stödbehovet och verkningsfullheten i de

befintliga stödåtgärderna. I många fall fanns det inte längre något stödbehov, eller också var stödet inte verkningsfullt. Då tog den egna kontaktpersonen en aktiv roll i att stödja barnet eller familjen och i att tillsammans med familjen bedöma behovet av andra eventuella tjänster.

De medel som används för köp av stödrelationer minskade till en tredjedel från början av 2024 till hösten 2025 och har nu stabiliserats.

1. Hur har tjänsterna som ersätter köp av stödrelationer fungerat i praktiken och har tillräckliga personalresurser och ekonomiska resurser reserverats för dem?

Ovan beskrivs utvecklingen i fråga om köp av stödrelationer. I det sammanhanget hänvisas också till att den lagstadgade egna kontaktpersonens roll har stärkts inom barnfamiljers klientrelationer enligt socialvårdslagen. En ändamålsenlig fördelning av resurserna inom socialarbetet och ett kvalitativt chefsarbete har säkerställt att varje barns och familjs situation granskas individuellt och att behovet av tjänster samt deras verkningsfullhet bedöms regelbundet tillsammans med klienterna. I många familjer har köp av stödrelationer ersatts av mer verkningsfullt förändringsarbete, såsom familjearbete, vilket har lett till att barnet och familjen har klarat sig tillräckligt väl och att klientrelationen inom socialvården har kunnat avslutas. Samtidigt har tjänster i form av en (professionell) stödperson fortsatt att erbjudas och vid behov köpas inom hela området.

När det gäller lättare stödinsatser i form av stödrelationer har samarbetet med organisationer stärkts, och man har strävat efter att identifiera de barn och familjer som inte har behov av socialvård men som kunde ha nytta av tredje sektorns tjänster och de stödrelationer som erbjuds genom dem. Målet är att denna identifiering ska ske redan vid första kontakten, inom rådgivningen för socialservice.

För närvarande bedöms köp av stödrelationer ligga på en god nivå och motsvara servicebehovet.

2. Hur följer välfärdsområdet upp situationer där klientens bedömda servicebehov inte förverkligas på grund av resursbrist? Dokumenteras de så kallade "finns inte"-situationerna systematiskt?

Klienter inom socialvården har en lagstadgad rätt att få ett överklagbart beslut om den tjänst de har ansökt om. Enligt klientdatasystemet fattades 17 negativa beslut om stödrelationer år 2024, och år 2025 var motsvarande antal 19.

Besluten har överklagats till sektionen för individärenden färre än fem gånger, och sektionen har i dessa fall varken upphävt besluten eller återförvisat ärendena för ny behandling.

Hittills (3/2026) har man fått kännedom om ett besvär som gått vidare till förvaltningsdomstolen. Det gällde ett beslut att

avslå stödfamiljetjänsten. Förvaltningsdomstolen avlog besväret.

3. Har välfärdsområdet gjort uppföljning eller utvärdering av huruvida servicebehovet förblir dolt till följd av minskningen av köpen av stödrelationer?

Under de senaste månaderna har den kontinuerliga egenkontrollen stärkts, och man har kontinuerligt strävat efter att allt bättre svara mot klienternas behov av stöd och tjänster. Inom socialservicen för barnfamiljer har man inte identifierat situationer där en minskning av köp av stödrelationer skulle leda till att servicebehov förblir dolda.

4. Hur säkerställer välfärdsområdet att klienterna får tjänsterna enligt en yrkesmässig bedömning och att klienter inte blir utan tjänster på grund av resursorsaker?

Inom tjänsterna för barnfamiljer finns stark kompetens inom socialt arbete och kompetenta yrkesutbildade personer inom socialvården som säkerställer att barnets och familjens bästa tillgodoses. För varje klient har en egen kontaktperson utsetts, och varje egen kontaktperson har ett rimligt antal klienter, vilket möjliggör socialt arbete av hög kvalitet. För närvarande kan socialarbetar- och socialhandledartjänsterna besättas med behöriga sökande både inom de tjänster för barnfamiljer som ordnas enligt socialvårdslagen och inom barnskyddet.

Den egna serviceproduktionen har stärkts och harmoniserats i fråga om stödrelationer, familjearbete och socialhandledning, vilket innebär att köp av tjänster allt bättre kan ersättas med egen serviceproduktion. Tjänsten som professionell stödperson köps i full utsträckning när den bedöms motsvara klientens stödbehov. Även den avgiftsfria hemservicen kommer framöver att kunna möta familjens stödbehov på ett mer mångsidigt sätt, och genom hemservicen möjliggörs lättare handledning samt eventuellt stöd i samband med enstaka förflyttningar från en plats till en annan.

2. konstatera att fullmäktige frågan är slutbehandlad.

Behandling

Beslut

Redogörelse

Bilaga

- 1 Ledamot Hukaris och ledamot Skaffaris fråga till välfärdsområdesstyrelsen om hur tjänsterna som ersätter köp av stödrelationer för barn och unga fungerar

Tilläggsmaterial

För kännedom

Verkställighet

Beslutshistoria

Välfärdsområdesstyrelsen 13.4.2026 § 57

§ 57

Beredning och upplysningar (fornamn.efternamn@luvn.fi):

Beslutsförslag

Välfärdsområdesdirektör Svahn Sanna

Välfärdsområdesstyrelsen beslutar ge följande svar på frågan som riktats till välfärdsområdesstyrelsen:

Svar på frågan som riktats till välfärdsområdesstyrelsen

Välfärdsområdets serviceområde för barn, unga och familjer samlades till en helhet i början av 2024. Därmed blev det möjligt att på välfärdsområdesnivå granska resurserna inom socialarbetet för barnfamiljer samt bland annat kriterierna för beviljande av tjänster.

Det konstaterades att det inom välfärdsområdet fanns en kommun där de medel som användes för köp av stödrelationer var mångdubbelt större än i övriga kommuner och mycket betydande i förhållande till befolkningsunderlaget bland barnfamiljer. Besluten om stödrelationer gällde i flera år åt gången, och behovet av tjänsten hade inte bedömts tillsammans med familjen på länge. I denna kommun saknade barnen och/eller familjerna de lagstadgade egna kontaktpersonerna, och deras arbete hade ersatts med köp av stödrelationer. Man fick kontroll över situationen under första halvåret 2024, och under årets sex första månader utsågs egna kontaktpersoner för alla barn och/eller familjer i området som behövde socialvård.

Därmed inleddes en utveckling där barnet eller familjen fick en egen kontaktperson, tillsammans med vilken man började bedöma det aktuella stödbehovet och verkningsfullheten i de befintliga stödåtgärderna. I många fall fanns det inte längre något stödbehov, eller också var stödet inte verkningsfullt. Då tog den egna kontaktpersonen en aktiv roll i att stödja barnet eller familjen och i att tillsammans med familjen bedöma behovet av andra eventuella tjänster.

De medel som används för köp av stödrelationer minskade till en tredjedel från början av 2024 till hösten 2025 och har nu stabiliserats.

1. Hur har tjänsterna som ersätter köp av stödrelationer fungerat i praktiken och har tillräckliga personalresurser och ekonomiska resurser reserverats för dem?

Ovan beskrivs utvecklingen i fråga om köp av stödrelationer. I det sammanhanget hänvisas också till att den lagstadgade egna kontaktpersonens roll har stärkts inom barnfamiljers klientrelationer enligt socialvårdslagen. En ändamålsenlig fördelning av resurserna inom socialarbetet och ett kvalitativt chefsarbete har säkerställt att varje barns och familjs situation granskas individuellt och att behovet av tjänster samt deras verkningsfullhet bedöms regelbundet tillsammans med klienterna. I många familjer har köp av stödrelationer ersatts av mer verkningsfullt förändringsarbete, såsom familjearbete, vilket har lett till att barnet och familjen har klarat sig tillräckligt väl och att klientrelationen inom socialvården har kunnat avslutas. Samtidigt har tjänster i form av en (professionell) stödperson fortsatt att erbjudas och vid behov köpas inom hela området.

När det gäller lättare stödinsatser i form av stödrelationer har samarbetet med organisationer stärkts, och man har strävat efter att identifiera de barn och familjer som inte har behov av socialvård men som kunde ha nytta av tredje sektorns tjänster och de stödrelationer som erbjuds genom dem. Målet är att denna identifiering ska ske redan vid första kontakten, inom rådgivningen för socialservice.

För närvarande bedöms köp av stödrelationer ligga på en god nivå och motsvara servicebehovet.

2. Hur följer välfärdsområdet upp situationer där klientens bedömda servicebehov inte förverkligas på grund av resursbrist? Dokumenteras de så kallade "finns inte"-situationerna systematiskt?

Klienter inom socialvården har en lagstadgad rätt att få ett överklagbart beslut om den tjänst de har ansökt om. Enligt klientdatasystemet fattades 17 negativa beslut om stödrelationer år 2024, och år 2025 var motsvarande antal 19.

Besluten har överklagats till sektionen för individärenden färre än fem gånger, och sektionen har i dessa fall varken upphävt besluten eller återförvisat ärendena för ny behandling.

Hittills (3/2026) har man fått kännedom om ett besvär som gått vidare till förvaltningsdomstolen. Det gällde ett beslut att avslå stödfamiljetjänsten. Förvaltningsdomstolen avlog besväret.

3. Har välfärdsområdet gjort uppföljning eller utvärdering av huruvida servicebehovet förblir dolt till följd av minskningen av köpen av stödrelationer?

Under de senaste månaderna har den kontinuerliga egenkontrollen stärkts, och man har kontinuerligt strävat efter att allt bättre svara mot klienternas behov av stöd och tjänster. Inom socialservicen för barnfamiljer har man inte identifierat situationer där en minskning av köp av stödrelationer skulle leda till att servicebehov förblir dolda.

4. Hur säkerställer välfärdsområdet att klienterna får tjänsterna enligt en yrkesmässig bedömning och att klienter inte blir utan tjänster på grund av resursorsaker?

Inom tjänsterna för barnfamiljer finns stark kompetens inom socialt arbete och kompetenta yrkesutbildade personer inom socialvården som säkerställer att barnets och familjens bästa tillgodoses. För varje klient har en egen kontaktperson utsetts, och varje egen kontaktperson har ett rimligt antal klienter, vilket möjliggör socialt arbete av hög kvalitet. För närvarande kan socialarbetar- och socialhandledartjänsterna besättas med behöriga sökande både inom de tjänster för barnfamiljer som ordnas enligt socialvårdslagen och inom barnskyddet.

Den egna serviceproduktionen har stärkts och harmoniserats i fråga om stödrelationer, familjearbete och socialhandledning, vilket innebär att köp av tjänster allt bättre kan ersättas med egen serviceproduktion. Tjänsten som professionell stödperson köps i full utsträckning när den bedöms motsvara klientens stödbehov. Även den avgiftsfria hemservicen kommer framöver att kunna möta familjens stödbehov på ett mer mångsidigt sätt, och genom hemservicen möjliggörs lättare handledning samt eventuellt stöd i samband med enstaka förflyttningar från en plats till en annan.

Dessutom beslutar välfärdsområdesstyrelsen föreslå välfärdsområdesfullmäktige att välfärdsområdesfullmäktige beslutar

1. anteckna välfärdsområdesstyrelsens svar på fullmäktige frågan för kännedom och

2. konstatera att fullmäktige frågan är slutbehandlad.

Välfrådsområdesfullmäktiges ordförande Katainen avlägsnade sig från sammanträdet under behandlingen av detta ärende kl. 12.36.

Beslut

Välfrådsområdesstyrelsen godkände beslutsförslaget enhälligt.

Redogörelse

Ledamot Hukari, ledamot Skaffari och 29 andra ledamöter lämnade vid välfrådsområdesfullmäktiges sammanträde den 24 februari 2026 in en fråga riktad till välfrådsområdesstyrelsen om hur de tjänster som ersätter köp av stödrelationer för barn och unga fungerar.

Behörighet

Enligt 26 § i förvaltningsstadgan har fullmäktigeledamöterna rätt att lämna in motioner i frågor som hänför sig till välfrådsområdets verksamhet. På en motion som inte påverkar budgeten och som undertecknats av minst 15 fullmäktigeledamöter ska välfrådsområdesstyrelsen så fort som möjligt men senast ett halvt år efter att motionen lämnats in förelägga ett svar för behandling i välfrådsområdesfullmäktige.

Bilaga

Tilläggsmaterial

För kännedom Verkställighet

Beslutshistoria